

Befizetés	Utólagos árfo'yam	
	penz	ár
Pesti magy. ker. bank.	103.—	103 50
" Kisbirtokos, föld-int.	102.—	102 25
" " " "	—	—
Elsősbségek.		
Alföld fiumi vasut . . .	—	—
Battaszék-dombv. zék, v.	94 50	95
Dunagözhajóz. társ. . .	—	—
Eszakkéleti vasut. . .	—	—
M. nyugoti v. 1864 ki b.	—	—
I. érdélyi vasut . . .	94 50	95
Kassa-oderb v. (ozüst)	—	—
B-pesti lánchíd . . .	103.—	—
Lloyd és tőzsde-épület	95 50	96
Magánsorsjegyek.		
rák hitelintézet . . .	182 50	183 50
városi sorsjegy . . .	40 50	41
evich " . . .	16.—	17
y " . . .	40 75	41 50
Pénznekem.		
ir. arany (vert) . . .	5 56	5 57
ák magyar 8 frtos arany	9 31	9 32
nk-arany . . .	9 31	9 32
t birod. bankj. 100 márk,	57 35	57 36
Árfo'yamok (3 óra)		
t bankp, 100 ném. bir. m.	57 30	57 36
rdam. 100 holl. frtért.	96 90	97 10
100 fcankért. . .	46 60	46 65
i pénzp. 100 frankért, . .	46 40	46 46
n 10 font sterl. . .	117 30	117 40
Árfo'yamok.		
aranyjárdék . . .	117 50	—
általános hitelbank . . .	361.—	—
pénzv- és leszám b. . .	184.—	—
k hitelbank . . .	368.—	—
osztrak bank . . .	—	—
és szegedi kölcsön . . .	116.—	—

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 " Egyes szám — " 5 "
Előfizetési pénz s minden közlemény:
főpiaz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségnél, Egyébütt a postahiva-
talok utján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.
A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petitorát 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izabli hirdetések, alku szerint a
legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.
„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.
N é v- vagy bérmentetlenül beküldött
kéziratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintén kéziratok nem adtnak

Üdvözet.

Le a kalappal!
A munka emberei érkeztek Debreczen sz. kir. városba. A munka és nem a henyelés, nem a szédelgés emberei. Azok az emberek, kik valóságos emberek, kik homlokuk véres verejtékével keresik meg kenyerüket és nem parasiták, kik más vérén táplálkoznak.

Nyilt kebellet, őszinte örömmel, tárt karokkal kell Debreczen szabad királyi városnak az ipar bajnokait fogadni, mert ez keletkezési okából folyó kötelessége. Mert az ipar és kereskedelem felvirágoztatása tekintetéből kaptak a szabad kir. városok a társadalmi rang és rend állások distinctionális korszakában, a felsőbb — nemesi — körbe emelő fejedelmi kiváltság levelet. És a noblesse oblige kötelez mind örökké.

Debreczen városának hazafias, érdemes polgárai tudják, érzik kötelességüket és vendégszeretően nyitják ki házaikat a derék vendégeknek. Mert tudják, hogy az a kéz, mit nekik a vendégek előnyujtanak, kérges ugyan a dologtól, de minden porcikájában becsületes.

Már pedig hasonló hasonlóknak örvend. Önmagát szégyeníti meg, a ki jobb érzéseit elfojtja magában, és hitvány az, ki a becsületes munkást nem becsüli meg.

Üdvözölve legyenek hát derék vendégeink! Szívesen látottak legyenek mind egytől-egyig, — mind egyiköknél egytől-egyig!

Mert ők nemcsak a munkások, hanem a munkásoknak a színe-java. Azok, kik megértik, átérzik a korintó szöszatát, kik javulni és javítani akarnak, kik saját házi boldogságukat, imádott hazánk boldogságával egynek tartják.

Ez ünnepélyes perczen, midőn dobogó szívünkre öleljük az ipar harcosait sem tartózkodunk az igazság őszinte kimondásától. Mert senkinek sincs szándékunk hizelegni, és érdemetlennek elismerést szolgáltatni.

Kimondjuk azon sajnós tény, hogy számosan vannak még az iparos osztályban, kik inkább herék, mint mézet gyűjtő méhek, kik lelkiismereti kérdést nem tudnak abból csinálni, ha a boros palacknál, vagy a szennyes kártya asztalnál hanyagolják el valódi kötelességeiket. S még ennél is számosságban vannak, kik menthetlen indolentiával viseltetnek a haladás szükségére iránt, de még ennél is többen vannak azok, kik csekély értelmi képességüknél fogva nem tudják a képzés fontosságát felfogni, méltányolni. Azonban szerencsére, mindezeknél nagyobb számot tesznek ki azok, kik szorgalmasak, értelmesek és jóindulatúak, kik tehát az általánosan munkásosztálynak nevezett csoportnak úgy szólván crème-je, haute voléje, kik

megmentik a munkás osztály reputációját, kik azt szilárdítják, fényesítik. —

És a munkás osztály ezen bajnokai képviseltetik magukat városunkban. Tehát teljesen indokolt nagy örömtünk.

Nézzünk ez ifjakra! Mennyi értelmi fenség homlokukon, mily igaz lelkesedés szívükben, mennyi jóakarát arcuk minden vonásain, s mennyi finomság minden mozdulatukban.

Ti öreg emberek, hasonlítások csak össze az ifjakat, a ti fiatal korotok mesterembereivel! Es ezen összehasonlítás eredménye hazánknak a közel jövőben való felvirágoztatása felé irányított hiteteknek, bizalmatoknak biztos alapköve lesz. Mert ily egészséges csemeték, csak a legjobb gyümölcsöket teremthetik.

Üdvöz legyen hát ez ifju sereg, városunk sorompóin belül; üdvöz legyen a munka diszes csarnokában, mely egyszersmind a tudomány temploma s mely hatalmas monumentumként emelkedik ki a közelmúlt történetéből; melynek oratóriumában nem csak könyörgés, hála-fohász szállott fel az egek mindenható urához, de a hol a szabadság istenének a leglángolóbb tüzi hazafias érzületek áldoztak. Üdvöz legyen e szent helyen, hol a harczra hívó lelkes szó eredményesen hangzott fel; üdvöz legyen a béke magasztos és dicső munkája közepette. Aldva legyen a magyarok hatalmas istene, ki őket szerető körünkbe hozta!

Aldva legyen az a munka, mely a becsületesen dolgozó kéz fáradságos szüleménye s mely egy szebb jövő csirája; áldva a kölcsönös egyetértés, mely nem bírálja, hogy kérges-e, avagy vajpuha-e a kéz; hogy kopott zubony, avagy bársony öltöny fedie a becsületes kebelt, mert mind egy anyának, szeretett hazánknak vagyunk édes gyermekei, mind testvérek.

Aldva legyenek vendégeink szerény körünkben!

Isten hozott titeket!

Havas Gyula.

Franciaországban az intransigeans elemek ugyancsak mozognak utcai gyűlések alkalmával. Említettük, hogy Gambettát is kifütyölték. A választások holnap ejtetnek. S amely párt győzni fog: az a köztársági lesz. A többi elemek hadd békétlenkedjenek — holnapig.

† Molnár Aladár. Egy derék férfi uval ismét kevesebb van. Molnár Aladár, a nagynevű tudós, a nagy tanúgy — és irodalom barát nincs többé. Molnár Aladár több éven képviselő is volt. Csak az idén mondott le róla. Érezte halálát. — Béke lengjen porai felett!

A belügyminiszter az őszi ülészek alatt törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni, mely szerint az egyes megyék dotációi, tekintve, hogy a

megei tisztviselők száma a szükséglethez képest szaporíthatatik s esetleg illetményeik is felemeltethetnek — szaporíttassanak. E törvényjavaslat a közigazgatási reform érdekében rendkívül fontos intézkedést foglal magában.

Az orosz igazgatások hazánknban.
Politikai körünk igen élénken taglalják azon leleplezéseket, melyek legközelebb a napi sajtóban Ignatieff terveiről s a magyarországi orosz propagandáról megjelentek. Nem vonják kétségbe, hogy a belügyminiszterium részéről az illetékes hatóságok bizonyos figyelmeztetéseket kaptak, melyek alakjáról és tartalmáról azonban nagyon eltérők a vélemények. Az orosz propaganda elleni erősebb föllépést, úgy látszik, a magyarországi rutének körében mutatkozó tünetek tették szükségessé. A galíciai rutének a Taaffépolitika folytán tudvalevőleg erősen ellenlélekies és elégedetlenek; ez érzést mesterszerűen fokozzák körükben a panaszláv emisszáriusok, kik azután Galicziából, úgy látszik a magyarországi rutének közé is áttettek működésük színhelyét s Ung, Beregh, Ugocsa- és Máramarosmegegyekben szitják a nemzetiségi agitációt.

A kiállítás a megnyitás előtt.

Holnap délelőtt fog a kiállítás ünnepélyesen megnyitattani. Ma még furtak, faragtak az udvaron, rendezkedtek a termekben.

Estig tökéletesen rendben lesz minden. —

A főiskolának a fűvészkeret föléli főbejáratajánál csinos sátor alatt lesz felállítva a pénztár. Ezen a kapun kell bemenni. A többi bejáratok elzártnak.

Az udvarra lépve, a földszinti folyosók termében vannak a kiállított tárgyak. Akár jobb, akár balról kezd el valaki a szemlét, mindegy. Oda fog visszatérni, a honnan kiindult.
A folyosók borítva vannak lógókkal. Az emeletről Hajdumegye színeit viselő s nemzeti lógók lengenek alá.
Az udvaron jobbra van felállítva egy gyönyörű nyári lak. Vele szemben van a dobánytőzsdé. Annak háttá megett tágas sátor a gépek s gazdasági eszközök számára. —

Az ajtók fölött csinos diszitmények vannak, lógókból készített körivekkel. Minden ajtóra kifüggesztve, milyen nemű tárgyak vannak ott kiállítva. A közönség meg lesz lepve a csín, és pontosság által. Hát még midőn meglátja a munkások felhalmozott kincseit! Valóban elragadó látványt nyújt mindenik terem. A szem alig győz veleket betelni. Az embert ihlet szállja meg e helyen.

Korai dolog volna most még előszámlálni a tárgyakat, — lesz abban módunk mondhatunk, hogy aki megnézi, nem bánja meg, s azon fog igyekezni, hogy legközelebb ismét és ismét végig nézze az iparnak ott felhalmozott remekeit.

Gyönyörű szép tárgyak vannak a butor-teremben, a rajzteremben, a porcelláneműek osztályában. A cipészek tárgyai közt a legszebb csizmáktól a leggyönyörűbb menyasszony cipőpigig váltogathat a közönség. Nagy részök eladó.

A többi termeket most fel sem emlíjtük. Nézze meg a közönség és csudálja! A magyar iparnak is vannak esodálni való termékei!

A ragyogó diszben tündöklő szobákat, a feldisztatott udvart nézve, nem is tűnik szembe egy egyszerű terem. Nincs rajta semmi czifraság. Egy egyszerű táblán ez áll ajtaja felett:
„Kiállítási iroda.”

Hálátlanság volunk tölünk, ha meg nem emlékeznénk munkásainról. Az általuk e helyütt hetek óta folytatott, gyakran az éjszakába is benyúló munkálkodás, fáradhatlan buzgalom hozta létre ezt a szép eredményt.

Csak az tudja felfogni, mily iszonyú munka-áldozattal jár egy ilyen kiállítás előkészítése, aki látta munkásait izadván, fáradva nap hosszát, megállás nélkül.

Elismerés nekik!
A derék Huber József kiállítási elnökön kívül oroszán részök van a kiállítás sikerében Szombati János titkárnak, Grünvald Józsefnek, ki hónapok óta fáradozik benne, Tóth László tanárnak, ki összes szabad idejét az ügynek szenteli, Gorovv Miksának, (több terem rendezője), Sinka Gyula joghallgatónak, ki irodai teendőket végez.

Legyen fáradozásaik jutalma azon szép eredmény, mely azt koszoruzza. Meg kell emlékeznünk Borándról is. Ő a disz mester. Ezzel eleget mondtunk.

A kiállításához tartozó egyéb részleteket sorrendben a következőkben adjuk:

A vendégek.

Tele van a város idegenekkel, az utcák fellobogozva, mindentűtt lelkes csoportok, különféle jelvényekkel. A nagytemplom mellett a diadalív már teljea pompájában készen van. Mellette kétfelől hosszú árbczokra a felhuzott lógókat vigan lengeti a szél.

Tegnap délután érkeztek meg a vándorgyűlésre küldött iparosok. Mindenik város küldöttei más-más jelvényt viselnek. Az ipartügyi kapacitások közül itt van Ráth Károly, Bakai Nándor, Mudrony Soma egyéb teendői miatt nem jöhöt el. Kemény Gábor minisztert minden perzen várják. Itt van Bismarck Vimos gróf is, a német birodalmi kancellár fia.

Az ismerkedési estély.

Este 8 órakor kezdődött a Hungária disztermében az ismerkedési estély. A terem egészen megtelt. Fényes társaság gyűlt egybe. A kedélyes lakomán csakhamar megeredtek a felköszöntések. Gelléri Mór az ipar embereiről ülté poharát, Huber József kiállítási elnök a vendégeket éltete stb. Az összejövetelnek késő éjjel lön vége. —

A vándorgyűlés.

Ma d. u. 4 órakor tartatik meg a vándorgyűlés, a városház nagytanácstermében.

Az előkészítő bizottság Ráth Károly elnökléte alatt egész nap ülészett.

A vándorgyűlés után (melyről csak közelebbi számunkban hozhatunk értesítést) kirándulás lesz a nagyerdőre a vándorgyűlés tagjaival s az idegenekkel.

A holnapi nap.

A főiskola környékének diszítésén ma is sok munkás dolgozott. Holnapra az előtér nagyszerű képet fog nyujtani. Az épület főhomlokzatán a 3-ik emeletről csaknem földszintig érő roppant lógó csüáng alá. A többi ablakok is zászlókkal diszítvék.

A megnyitás holnap délelőtt 10 órakor történik.

Jegyeket már 8 órakor lehet váltani. Az ünnepély megnyitása a főiskola udvarán lesz s nem az épület előtt, mint előbb tervezve volt.

A megnyitás programja:

1. Beszéd Simonffy Imre Debreczen polgármestere s a kiállítás fővédnöke részéről.

2. Megnyitó beszéd Huber József, a kiállítási elnök részéről.

Ezzel a kiállítási helyiség összes termei megnyitattnak a közönség előtt.

Önkéntes eladás.

A mike-pércsi országútfélen 94 osztályozott hold ujosztású föld egy tagban, kényelmes újból épült laképülettel, többrendbeli istállókkal, göróval, magtárral és szekér-színkekkel, valamint a gazdasághoz tartozó minden felszerelésekkel és igás jószágokkal örök áron eladó.

Értekezhetni: burgundia-utca, 314. sz. a.

Gyengeség,

magómlás és tehetetlenség

gyógyítatik felelősség mellett fiatal és koros embereknél

törzsorvos dr. Müller-féle

Miraculo-készüldök

Által, mely az elgyengült testnek az ifju erőt ismét visszaadja.

Raktárak: Kreikenbaum Károly Braunschweigban.

Ezen megbeszélhetetlen erősítő orvó rövid idő alatt világhírű lett; a legtekintélyesebb orvó ok által rendeltek és melegen ajánlatik. Tárjilagos, tudományosan írá- s felett 40 kr. bélyegekből beiktatás után portómentesen és titoktartás mellett eszközöltetik.

II.

ny-laz.

A termek.

13 óriási terem van tele. A tárgyakat már ma délelőtt alig tudták elhelyezni. Több mint ötezzer darab érkezett be tegnapi.

Az első teremben (az udvaron balra) vannak az asztalos munkák.

A 2-ik teremben is ugyanazok.

A 3-ik teremben az asztalos munkák mellett mézeskalács stb. készítmények vannak elhelyezve.

A 4-ik teremben a bőrneműek, cipész és kötélverő munkák.

Az 5-ik terem a mulakatosok és bádogosok munkáinak osztálya.

A 6-ik teremben cipész, szijgyártó esztorgályos munkák.

A 7-ik teremben rajzok és vegyeseti eszközök vannak.

A 8-ikban metszési munkák.

A 9-ik teremben rabmunkák, szabók, kalaposok, szücsök, gubások stb. készítményei.

A 10-ik teremben kézirajzok.

A 11-ik teremben porcellán, márvány és agyag munkák igen szép látványt nyújtó táruza.

A 12-ikben vannak női-ípar cikkek.

A 13-ik teremben zongorák, hangszerek.

Ezen termeken kívül az udvar, a folyosók, kapuk alja is tele van tárgyakkal.

A tárgyak bírálata és bírálói.

Hétfőn reggel 9 órakor veszi kezdetét a tárgyak bírálata. Oly óriási munka lesz ez, hogy a bizottságokat a kiállítás egész tartama alatt elfoglalja.

A négy főcsoportra osztott tárgyakat bírálják:

I. csoport. Kézműipar: Nagy Péter (asztalos) Szediák József, (ferfi szabó) Tóth Mihály (lakatos) Weidner József, cipész, Preizer Salamon bádogos, Nagy Sándor asztalos, Malatinszky Ferenc szűrszabó Megyesi Gábor lakatos, Papp Antal cipész, Baesi András kovács.

II. csoport: Háziipar különös tekintettel a nőiiparmunkákra:

Dóczy Gedeon, ifj. Kardos László, Berger Henrikné, Kiss Józsefné, Borsovai Istvánné, Molnár Mariska, Tóth Lajosné.

III. csoport: Festő, rajz és írásbeli munkákra:

Krisztiani Alajos rajztanár, Kleinfelder Károly kömetző, Domokos Kálmán gazd. tanár és igazgató, Gondy Károly fényképész, Gál József és Czérna Ferenc.

IV. csoport: Gyárosok és önálló iparosok munkáira: Rácz György timár, Keszler J. kalapos, Harsányi István. Szép L. gépész, Jóna Daniel lakatos, Kaszanyiczky E. üveges, Beke László, Szepessy Gusztáv, Dr. Vederei Viktor, Lung József, Jóna Sámuel szappanos, Gyarmati Lajos szűcs, Tarbay József óras, Györy János aranyműves, Reke Vilmos kocsigyártó, Davidházy Imre könyvkötő, Sáska Károly pék, Mikinszky Károly szijgyártó Szikszay Lajos építész, Piakovics József női szabó, Borsányi Viktor gépész, Lux Károly mézeskalácsütő, Kronauer Gyula gépész, Fehér Herman és Nemes Kálmán.

Ami még hátra van.

Holnap este a szépen feldisznított népkertben az iparos ifjuság táncvigalma, 1 frt belépti díj mellett.

Hogy esetleg kirándulások lesznek-e és hová? még nem tudni.

A kiállítási helyiségek hétfőtől kezdve reggel 8 órától estig lesznek nyitva.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A mi ágyunk.

(Egészségügyi tárcza.)

A sokáig használt tollaknak az a rossz tulajdonságuk van, hogy a huzamosabb ideig való használat által oly parányi részekre oszlanak szét, mikép bármily szöveten áthatolnak s a szoba levegőt kellemtelen és a légző szervre ártalmas porral töltik be. Hogy a derékajlat nevezetesen a vékonyabb lőszőr-madráczot, melegebbé tehesük, ha a szükséges úgy kívánja, gyapot vagy pamut takarót terítünk a fölé, melynek azaz előnye is meg van, hogy szellőztetés, porolás és a verőfényen való szikkasztás által vagy kimosatás által mindig tiszta, fölírissított anyaggal érintkezhet testünk. Hasonló czélból angol módra, hosszú a lábfejig nyuló flanel ingek használatát szintén ajánlható. Az ágynemű ruganyosságának emelése és annak mentül szellősebben tartathatása végett, legyen bár a fekhely akármilyen anyagból, mulhatatlanul szükséges, hogy az ágynemű ne nyugodjék kemény anyagon, például deszkákon, melyek a légáramlatot gátolják, hanem hevedereken vagy kötélrácson. Még jobb meg szellősebb és ruganyosabb a sodronyháló zatu vagy aczell ruganyokkal ellátott-madrácz, melyet azonban drágasága miatt, csak a kedvezőbb anyagi körülményeknek örvendő családok használhatnak.

lyen anyagból, mulhatatlanul szükséges, hogy az ágynemű ne nyugodjék kemény anyagon, például deszkákon, melyek a légáramlatot gátolják, hanem hevedereken vagy kötélrácson. Még jobb meg szellősebb és ruganyosabb a sodronyháló zatu vagy aczell ruganyokkal ellátott-madrácz, melyet azonban drágasága miatt, csak a kedvezőbb anyagi körülményeknek örvendő családok használhatnak.

A test betakarására legalkalmasabbak a gyapot paplanok; a lábakra melyek több meleget igényelnek, különösen gyermekeknél és sovány roszul táplálkozó embereknél vankos is teendő.

Míg a lábakat meleget tartani, s az ágytól való érintkezéstől megóvni cél szerű, a mennyiben ez is mint a hideg lábak az alvársra zavarólag hatnak, s gyakran a lábban és lábikrában is görcsöket idéznek elő, addig a gazdagabb vérkeringés által jobban átmelegedő fejet inkább hűvösebben kell tartani, minél fogva a legalkalmasabb a jó keményen töltött lőszőr vankos, mely az ágyat a fölhevülés-től és izzadástól megóvja.

Szeptember elsején a kiállítás nagy ünnepegyességei közt bezáratik.

Sipos B.

Szántunk többször és mélyebben.

Debreczen, aug. 20.

A föld termőrétege — a talaj — tárháza a növények táplálékának. Itt van felhalmozva sok és sok kincs, mely a gazdák rendelkezésére áll. A gazdának ezzel szemben feladata ezen javakat, eme sok rejtett anyagokat, szákavatottsággal párosult tevékenységgel oly alakba hozni, hogy ezáltal azon földről a lehető legnagyobb mennyiségű, legjobb minőségű nyers termék előállítását, állandó jövedelemre tegyen szert.

A mi művelési növényeink gyors és gazdag táplálást igényelnek, tehát csak oly talajban termelt művelési növényeink lesznek képesek kellő jövedelmet biztosítani, melyben ezen gyors és gazdag táplálás eszközölhető.

Tudvalevő dolog azonban, hogy a növényi tápanyag a talajban legnagyobb részt oly alakban van jelen, hogy azt a növény közvetlen táplál nem használhatja fel, tehát a termelési czélunk nem felel meg ezen kis mennyiségű táp, ezt a talajban szaporítani kell.

Ezen dolgok szaporítását pedig azáltal érjük el, ha a földben létező, de még táplálkozásra nem alkalmas növényi tápanyagokat alkalmassá, azaz felvehetővé tesszük.

Most már az a kérdés, mik azon tényezők, melyek ezt létesíteni képesek?

Tényezők itt a természettani és vegytani erők.

Természettani erők, legelső sorban mint legfontosabbak. Az erőtmi elaprózás. A hőmérsék változása. A víz oldó ereje. Vegytani erők. A levegő élyene, a talaj, és vízének szén-sav tartalma. A talajba került korhadó szerves anyagokban trágya anyag, létező és fejlődő légnemek hatása.

De lássuk a reánk nézve legfontosabb és egyszersmind legkézzelfoghatóbb erőt, az erőtmi elaprózást, mint a mely a többi, nevezetesen a természettani és a vegytani erők hatását megindítja, sőt azoknak a munka arányában majdnem kiszámíthatatlan tért nyit.

Az erőtmi elaprózást elérjük a szántással, melynek célja a talaj részecskéit egymástól eltávolítani, az egész összennyomakodott részt lazábbá tenni, egyszerűen a talajt porhanyítani.

Ezen porhanyítással elérjük azt, hogy a növények gyökere a földben könnyen szétterjedjék, a gyökérzet dus lesz. — A gyökerek buja képződésének kézzel fogható hasznát pedig ki vönna kétségbe? hiszen anélkül a növénynek biztos állása sincs és szárazság idején nem képes magát ellátni nedvességgel, mi természetes, mert a föld legfelső rétege szárad ki leg hamarabb s annál tovább bírja valamely növény, mentül lejjebb van a talaj felporhanyósítva, mentül mélyebbre eresztette a gyökereit.

Csodálkozunk a mi alföldi gazdáink, hogy némely gazdaságokban diszlik a vetemény akkor, midőn az egész határ hosszantartó forró napok hevével elperzseltett, holott ezen ténynek egyszerű magyarázata a mélyen és teljesen porhanyított talajban rejlik, mely lehetővé tette a gyökérzet dus kifejlését.

Nálunk, hol a szárazsággal majd

minden évben kell küzdenünk különös figyelemre kellene méltatnunk azon tényezőket mikkel némileg is ellen sulyozhatók a természet ezen egyetlen csapását, de mi a mint nem ismerjük az okokat mi miatt szenvedünk, úgy a megszüntetésre sem igyekszünk valami nagy hévvel. S még ha ismerjük is Ázsiából hozott nyugalommal maradunk meg a régi megszokott rendszer mellett. Nem akarván méltatlanná lenni tiszteletre méltó őseinkhez.

A jól művelt talajba fokozott mérvben hat be a levegő. A víz, mely tényező a növény teljes kifejlődésére épp oly mulhatatlanul mint az áldott verő fény. S a mely mérvben ellen áll a szárazságnak épp úgy meg véd a tulságos nedvességtől a felesleges vizet leboacsátván az altalajba, de mivel a meg művelt földnek hőfoghatalos csekélyebb, meg óv mind a forrósság mind a fagy azaz a birtelen felmelegedés vagy hirtelen lehűlés veszélyétől is nem kis mértékben.

Ez által eleje van véve azon kellemtelenségnek, melynek a hanyag gazda igen gyakran ki van téve, mely abban nyilvánul, hogy a haszontalan értéktelen gyomok a művelési növényeket előlik, vagy ha végre el nem ölik, a gyomok a művelési növények rovására hiznak, míg ezek elcseneveszednek. A termés pedig gyom magvaktól teli levén, az attól való megtisztítás igen sok költségbe kerül, ugy annyira, hogy a gazda sokszor szemétnek hagyja termését, mintsem azon eshetőségnek tegye ki magát, hogy a tiszta mag előállításának költsége az egész tiszta jövedelmet felemésze. De figyelmen kívül nem hagyandó azon tény, hogy ha szántás által a gyomokat irtani akarjuk, a szántásnak azon időben kell történni, midőn még a gyom növények magzásnak nem indultak, mert ha egyszer magjuk elhullott hiába szántunk e czéلبől mert a mag kikél és még több lesz a gyom mint volt.

Igyekezzünk tehát földünket lehető jó munkában részesíteni, a körülményekhez képest szántunk egy két, vagy háromszor, a szerint a mint kötöttebb a talaj vagy lazább, kalászos volt-e az elővetemény vagy kapás, jókor került-e le az előnövény a talajról vagy későn.

A kötöttebb földet mindég többször a lazábbat kevesebbszer, kalászosok után többször kapás után kevesebbszer, ha jókor kerül le a földről az előnövény többször ellenben kevesebbszer szánthatunk. Mindenek felett arra ügyeljünk hogy a talaj porhanyó legyen hogy az idáig elsorolt jó tulajdonságokat megnyerje.

A jól művelt föld sokkal csekélyebb trágyázást igényel, részint mert a munka által a tápanyagot szaporítottuk, részint mivel a teljesebb keverés által az alkalmazott trágya jobban elontatik, s így a kimerült földdel jobban összeérhet vagyis a talaj részek által vegyileg megköttetvén, ott tovább meg is tartatik.

De nagy fontosságu még a gyom irtás is mit csakis az okserű és jól kereszttől vitt szántási munkával eszközölhetünk teljesen.

Itt az ideje a szántásnak ősziveteményeink alá. Ragadjuk meg a most úgy is alkalmas időt, ne mulasszuk el az időt az első szántást megadni a földnek, hogy majd szeptemberben a mag alá szánt-hassunk. Egyszerű és nem nehéz az eljárás nem is új. Alkalmazzuk, hogy biztosituk magunknak a szerencsét, a megélhetést, sőt jó módot jövőre.

A hűsen tartott agy reggel az ébredéskor könnyedébb s nem érzünk kábultságot, mint olykor a toll vankosok használata után. Csak kopasz fejűeknek, kik nappal parókat viselnek, ajánlható a hálósipka, különösen olyanoknál kik olykor rheumatikus fejfájásban szenvednek.

Minden szövet, melyből ágyneműnk készült, magába vesz port, izzadmányt fejkorpát s egyéb ragályt képző anyagokat, melyek az ágyneműk feirázása által többé kevésbé újra leválnak ugyan de nem tökéletesen. Fődolog annál fogva, hogy ágyneműnket naponként szellőtessük, gyakran kiporoltassuk, verőfényre kiterítsük, csak ekkép felelünk meg ágyunk az egészségés követelményeinek.

Agyszekrények, háló-dívanok, melyekbe az ágyneműket mindjárt reggel becsömösöztük, miázmák fészkeivé válnak, s mindenféle kór csiráját magokban rejtik. E bajnak csak úgy lehet elejét venni, ha az ágyneműket mindennap kivannak téve a lég áramlatnak, s így elmulasztatatlannul szükséges, hogy az ágy fölvetésénél ajtók, ablakok tárva legyenek.

— A cadizi színház, Spanyolország legrészesebb és legnagyobb színházaiak egyike, e hó 5-én leégett. A tűz éjféli után tört ki a gyönyörű nagy épületben, mely reggelig szomorú romhalmazzá vált. A közel kórházat és orvos-egyetemet csak nagy nehezen tudták megmenteni. A színházat 1871. június 28-án nyitották meg.

Esküvő elől a sirba.

Egy szivrendítő s gyászos esemény színhelye volt Szilas-Balhas folyó hó 14-dikén.

Az eset a következő:

Nászünnepekre készülődtek Kajári Mihály igen jóra való s becsületes ember hazánál, kinek fia Mihály — özvegy ember — folyó hó 15-én akarta otlárhoz vezetni Veszprémi Libia hajadont, a falaszerte jó hírnevű leányt. Míg a vőlegény, házánál a készülődéssel voltak elfoglalva s örvendtek a jó lány közeli megérkezésének addig a menyasszony sirt, keservesen sirt, mintha tán új pályáját szaró tövisekkel megrakva látta volna maga előtt. Megvette menyasszonyi ruháját, melyet könnyeivel öntözött, mielőtt fejére illesztették volna. Leány barátnéinak, kik kérdezték a síró pájtást hogy miért sirt oly keservesen — így felelt a kedves leány: Majd meglássátok, kedveseim, hogy milyen szép menyasszony leszek én e kószoruban. Ki gondolta volna hogy mi rejlett e szavakban! O, a szép leány már ekkor küzdött, de senki sem vette észre, a halál kínos harcát!

Este levén — mennyegző előtt való napon — a leány elhagyja szülei házát, s felkereste. D. J. urékat, kinek szolgálta volt, s kiket csak azon nap reggelén hagyott el. D. J. urék már aiudni tértek, midőn egyszerre hangos sikoltás és jajgatás hallatszik. A neszre kiment a család s mi táru szemük elé más, mint az égő menyasszony, ki már akkor felholtan fektűt a konyha küszöbén. A leányt rögtön felemelték s orvosi segélyben is részesült, de megmenteni nem lehetett, pár óra múlva meghalt.

E gyászos eset — mert a leány a legjobb hírből állott — mely részretét keltett az egész küszöbén, úgy a szegénység mint az előkelő nép körében, s nagyon természetes, hogy mindenki az okot kereste, s azt, hogy miért és mivel vetett véget életének? erre röviden ezt mondhatjuk:

A menyasszony édes testvére volt a vőlegény első nejeinek, Veszprémi Juliánának, kit csak pár héttel előbb kísérték örök nyugalomra, hagyván maga után két kis árva.

A szőlők mindkét részről úgy látták jónak, hogy a kis árva mellé igen jó lenne az elhalt édesanya testvére, Veszprémi Lidia s ebbe az özvegy apa is beleegyezett s színel a leány is, ki paphoz és egyébbű is követte vőlegényét. De másként érzett, s mindenki csak azt hiszi hogy erőltetés volt a dologban; e föltervát megerősíti a menyasszonynak egy lánybarátjától bucsúzása, kinek határozottan megmondta, alig pár percczel a végzetes esemény előtt, hogy Kajáival ő soha meg nem esküszik. — Igaza volt, tüzelt vetett véget életének, mint mondják petroleumban mártott ruhákat szedett magára s azt gyujtotta meg, hogy így vessen véget életének mielőtt az eskű szent szavait elmondta volna. — Temetése nagy részvéttel s nagy néptömeg kíséretében épen a mennyegzőre kitűztűt napon, aug. 16-án kedden, ment végbe.

Hogy az ágyneműk a még tisztsághoz nem szokott gyermekek szennytől vagy beteges emberek ártalmas legőzgetésétől megóvassék, nagyon ajánlatosak az újabb időkben általán használt gummi-lepedők, mint a melyek semmiféle nedvet át nem bocsátanak. De minthogylépedők vízhatlanok és így a kigőzöléget akadályozzák, s az érintkező testen könnyen izzadást idéznek elő, szükséges a gummi lepedők fölött több rétegű vászonlepedőt alkalmazni.

Maga az ágy lehetőleg kemény fából vagy vasból legyen s olajos festék vagy mázzal bevonva, hogy por és nedvesség ne vehesse be magát könnyen.

Mennyezetes ágyak, mint porfészkek s a légáramlat akadályozói határozottan mellőzendők.

Ha a fennebb elmondottak figyelembevételével rendezzük be fekhelyünket, tündítő, kellemes lesz álmunk, s az éji nyugalom után mindig vidám kedéllyel foghatunk napi dolgainkhoz, azonkívül nem oly könnyen szorultunk deák-konyhára: — patikára!

U.—i.

UJDONS

* Bismarck V

met birodalmi kancz Gyula volt külügymin tegnapi delutáni vonat kezett s a Bika fogakiesiny kísérettel érke is feltűntet kellett s cötömeg képződött a fe kijöttét. Ő azonban n gróf a kiállítás megl jött ide. Látogatása ho jelezve.

* Ref. papszen

megkondultak a nagy tudatva a ritka ünnepe egyházában végbemen hívek tömegesen öznk 9 óra után néhány p az apostolok felszenté Hosszu fekete tallárba öltönyben, arcukon a és lelkesedés szivhez szám szerint 47-en. A v és z Balint püspök, és több egyházi tekinté us majd teljes számban nepélyt az egyházi ének kével „Jövel szent léle meg. Ennek végeztével lelkész mondott buzgó leg kitűnően kidolgozott adott szónoklatot, mely hűsből vétetett: „Pred kalmos ez alkalmatlan ballgatokat szeliden és tán ifj. Sz. Nagy K. lett egy hölgyek és fe énekkar adott elő egy e Sz. Nagy Károly ur vez ezt követő ének alatt a szöszék elé sorakoztak, megható beszédet tartott után az eskű elmondat hagyták el a helyet. A r nak 47 törvényes és me lépett ki az egyházból, hirdetni Jézus magasztos vessé lépteiket!

* Kiállítási híre

mondott részleteken kívül említenünk, hogy a kiállítás Szombati János Rendkívül sok baj van lett még készen. Szerzője szik, hogy idejekorán a hez juttassa. Ara csak megnyitásnál az ipa let dalköre, valamint a nekára is közre fog mű állításra hirtlapudós már. A fővárosból az „Ellenőr” van eddig képi is jönnek hirtlapírok.

* Bismarck a hor

rosunknak feltűvő vendé tá alkalmából: Bismarck vas kavallárjának fia. Te mindentűl megkülönbözte a magas vendéget, így Minek megint önként fo az, hogy mindinkább meggyarok őszinte és szívet egyszerű szokásait. Város óhaját nyilvánította látni dalok és mesék tündérors bos sikot, a viharlábú k paripák termő földjét, a es aját. A polgármester ur síe a magas vendég kívánságán a város díszfogattal kiind Midőn a gróf meglátta a díszfogatot, öröm sugárzó nitá meglepetését mind az izlés — mely a fogat kiá vánul — mind a tűzvérti p látványa felett. Reményljk mes grófra odakint még tó vár, bár a borongó idő e kedvező.

* Kéjvonatok. A sz

nep alkalmából tegnapi két innen vonat Budapest felé. tesen mind a kettő rakva

* Az orsz. nyomdás

nap fog megnyitni Budapest Lajos, a Tiszai-örökösök művezetője tegnapi utazott lére, mint a debreczeni könt küldötte.

* Gyászünnepély.

gyász-emléktünnepele holn 6 órakor fog megtartatni a f

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései august. 15.

Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Értékpapír	Utolsó árfolyam		Befizetés	Befizetés	Utolsó árfolyam		
		penz	áru			penz	áru			penz	áru	
	Államadósságok.				d) Közlekedési vállalatok.							
	M. vasuti kölcsön 5%	135.—	135.25	200	Alföld fiumei vasut.	180.—	181.—	6%	Pesti magy. ker. bank.	103.—	103.50	
	Magy. gömöri áll. zálogl.	—	—	200	Déli vasut	129.—	130.—	5%	" " " "	102.—	102.25	
	M. kel. vas. államkötv.	93.—	93.50	200	Északkeleti vasut	172.50	173.—	7%	" Kisbirtokos. föld.-int.	—	—	
	M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez.	110.50	111.—	200	Erdélyi vasut	171.—	172.—	6%	" " " "	—	—	
	M. kir. nyer.-kölcs. 100 forint	128.05	129.—	200	Győr-sopron-ebenfurti vasut	—	—		Elsőbbségek.			
	Magy. kir. nyer.-kölcs. 50 frt.	126.—	126.50	200	Kassa-oderbergi v.	154.50	155.—		200 5%	Alföld fiumi vasut	—	—
	Tiszai és szegedi kölcs.	115.75	116.—	200	Magyar-galiciai vasut.	169.—	169.50		200 5%	Battaszék-dombv. zák, v.	94.50	95.—
	1871. magyar államkötvény	—	—	200	Magyar nyugoti vasut	172.50	173.—		300 5%	Dunagőzhajóz. társ.	—	—
	1873. " " "	—	—	200	Osztr. államvasut	—	—		100 5%	Eszakkeleti vasut. " "	—	—
	Magy. aranyjárdék adóm.	117.45	117.90	200	Pécs-baresi vasut.	—	—		200 5%	M. nyugoti v. 1864 ki b.	94.50	95.—
	Földteherment. kötv. magyar	100.—	100.50	500	Osztrák dunagőzhajózási társ.	—	—		500 5%	I. erdélyi vasut	—	—
	Földteherm. kötv. 1867. zár.	98.50	99.—	100	Budai hegypálya	111.—	113.—		200 5%	Kassa-oderb v. (ozüst)	—	—
	" kötv. temesi	99.—	100.—	200	Pesti közuti vasp.	440.—	442.—		100 6%	B.-pesti lánchíd	103.—	—
	" kötv. 1867. zár.	98.50	99.50	200					100 5%	Lloyd és tőzsde-épület	95.50	96.—
	" kötv. horvátországi	—	—		e) Takarékpénztárak.							
	" kötv. erdélyi	98.50	99.—	100	Országos központi	569.—	575.—					
	M. orsz. jel. urb. váltás. kötv.	—	—	1000	Pesti hazai első	4445.—	4450.—					
	Szóllódézma váltás. kötv.	97.50	98.—	200	Egyesült pesti főv.	540.—	542.—					
	M. k. kamatozó kincst. utal.	—	—	150	Pesti külvárosi	131.—	132.—					
	Pestvárosi kölcs. 1870-ből 6%	—	—		f) Különbé vállalatok.							
	Bankrészvények.				a) Alagut	113.—	—					
	a) Bankok.			105	"Franklin" társulat	147.50	148.—					
200	Altalanos magy. mun. hitelint.	—	—	150	Ganz-féle vasöntőde és gépgy.	602.—	622.—					
200	Angol-osztrák bank	—	—	400	Gschwind-féle szeszgyár	342.—	345.—					
100	Kisbirtok. földhitelintézete	—	—	200	Gyapjamosó bizom. I. m.	224.—	226.—					
80	M. általán. földh.-részv.-társ.	—	—	200	Kereskedelmi épület	515.—	530.—					
100	M. ált. hitelbank	362.—	362.25	210	Könyvnyomda "Athenaeum"	580.—	590.—					
140	Magyar jelz. hitelbank	—	—	200	"Pesti	800.—	810.—					
140	Magy. leszámítoló és pénzv.	163.75	164.—	500	Kőszénb. és Téglagy. Drasche	149.50	150.—					
160	Osztrák hitelbank	368.80	369.—	200	Salgó-tarjáni kőszénbánya	98.—	99.—					
100	Osztr. magy. bank	830.—	835.—	100	" " " " " " " " " "	149.25	149.73					
600	Pesti magy. keresked. bank.	690.—	693.—	100	Schlick-féle vasöntőde	230.—	232.—					
	b) Biztosító-társaságok.			500	Serfőződe első magyar	600.—	605.—					
500	Első m. át. b. tars.	4110.—	4130.—	200	Sertészhaló	296.—	298.—					
300	Pannónia viszontbiztos. társ.	1335.—	1355.—	200	Sósuki kőbánya	—	48.—					
300	Unio viszontbizt. intézet.	68.—	—	200	Spodium- és C-ontliszt-gyár	296.—	299.—					
	c) Gőzmalomok.			200	Tégla- és mészégető nyaki	117.—	119.—					
500	Concordia malom	490.—	495.—	160	Gőztéglagyár kőbányai	232.—	234.—					
500	Első budapesti malom	1275.—	1290.—		Záloglevelek.							
200	Erzsébet malom atv. jog. nélk.	203.—	205.—		5 1/2 % magy. földh. int. pap. é.	103.25	103.75					
500	Henger malom	600.—	620.—		5 % " " " "	101.—	101.25					
160	Luiza malom	223.—	225.—		4 1/2 % " " " "	95.50	96.—					
200	Mónárak és sütők malma	329.—	330.—		5 % " " " ar. v. ez.	117.50	118.—					
1000	Pannónia malom	1025.—	1040.—		5 1/2 % " " " jelzálogbank	100.50	101.—					
300	Victoria malom	435.—	440.—		6 % " " " ált. földh.-r.-társ.	99.75	100.25					
					5 1/2 % " " " " "	100.50	101.—					

1881. XIII évf.
Előfizetési pénzt...
TELEGGDI K. LA...
KAROLY könyv...
szerkesztőségénél.

Ismét egy lépés
Debr...
A magyar ké...
napra felszerelt csar...
napon nyitattott me...
Többszörösen s...
most az annyi száza...
harcokon keresztül...
isten és emberek el...
ságot teszen, hogy...
a még nem számlált...
viharával is egész le...
küzeni.
Temploma e...
gondolkodás legnagyobb...
nak, a reform. vallás...
a tudományak.
E helyről harsor...
torkainkon volt a tő...
mélyedt a megmérge...
a világ négy sarka f...
kiáltás, a szabadság...
vében.
Erezni látszottak...
tak, magának a hely...
pélyes hatását, ugy...
Klió varázs erejével...
osóságát, hősiesség...
arczon visszatükröz...
Minden ember an...
jelent meg, hogy e...
lág elé lépünk és h...
fogunk szégyent vall...
lág elé állani méltók...
gyunk.
Nem hízogás, ok...
getés, de a büszke ör...
hamos haladás látás...
felé — adja tollunkb...
Vannak hiányain...
sok, de a mely nem...
fiai vannak, kik rövid...
alig szabad mozoghat...
külföld által eléjük g...
akadályllyal küzdve, a...
tak, az a nemzet szív...
képcs lesz az ördög...
diadalmaskodni.
Aldva legyen a...
ugy rendezte, hogy...
kölcsök ősi fészkeben...
a polgári elem növek...
legelső és legdiszesese...
nepét, hogy itt lett...
mondva tény által, m...
csak a koronák, nem...
ságosok, de a munka...
erejével is képes, nem...
küzdölemre, hanem...
diadalra is.
A kiállítási terme...
nyitával, szemünk el...
szorgalom gyümölcsei...
tára a tengernyi közö...
hangja, vagy öröme vo...
ki tudná megmondani...
mekben fény honolt, a...
lelkesedés pirja lángolt...
érzelem záloga a mun...
szép jövődönök.
És most, ti tudni...
tek siesetek a munka...
nokába, szaporítsatok...
tokat; tanulni, dolgo...
sem szégyen, és ti...
munka, vagy a véletle

FRÖHLICH M. GYULA

üveg, porcellán, petroleumlámpa

gyári raktára Debreczenben.

Ajánlja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ujonnan érkezett és új szerkezetű égőkkel ellátott

ASZTALI

FÜGGŐ LÁMPÁIT

ÉS CSILLÁRAIT,

továbbá ahhoz tartozó mindenféle kellékeit,

PORCELLÁN ERNYŐK, TULIPÁNOK, GOLYÓK, CSIGÁK, SANIPA KEFÉK, PETROLEUM GYERTYÁK, ZSEB-LÁMPÁK stb.

vendéglős és kávéház-tulajdonos

urak részére, raktára

a legkitűnőbb hitelesített vendéglői sörös, boros

ÜVEG-EDÉNYEKNEK.

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

ÚJ KÉSZ

NŐI RUHA ÜZLET.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint

czegléd-utca második számú házban

(pénzügyigazgatási épület)

kész női ruha üzletet

nyitottam,

a legizlesebb és legújabb divatu kész női ruhákkal legdusabban berendeztem, az árakat pedig oly olcsókra szabtam, hogy bármelyik hasonnemű üzlettel versenyezhessem. Különösen ajánlok

kész női felöltöket, bundákat,

esőköpenyeket,

karmantyukat és gyermek ruhákat

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve vagyok tisztelettel Debreczen, 1881. augusztus hó.

Thalviser Alajos.